

Cinema Magazine (Hungary), August 06

A legjobb el nem mesélt történet

Világszerte fokozott figyelemre tarthat számot az az 1956-ról és a hajdani pólósokról szóló amerikai dokumentumfilm, aminek finanszírozói között találjuk Lucy Liut és Quentin Tarantinót is

A szabadság vihara címmel az 1956-os magyarországi forradalomról és szabadságharcról, illetve az akkori melbourne-i olimpia sós szertartásáig vezető magyar-szovjet vízilabda-életrajzi film készített dokumentumfilmet az Amerikában élő kanadai testvérpár, Colin K. Gray és Megan Raney Áron, akiket csak The Sibs-ként emlegetnek. A film a fiatal és nagyreményű Zádor Ervin (a vele készült interjúkat lásd a 28. oldal) semmily levezetlenné mutatja be a történetet. A szabadság vihara, a magyar forradalom

és a magyar pólósok története nemcsak a hazai nézőket foglalkoztathatja, hanem nemzetközi érdeklődésre is számot tarthat. Mit sem bizonyít ez a jobban, mint hogy az alkotópárnak filmjüket olyan producerek sikerült meggyőznie, mint Andy Vajna – aki Szabadság, Szerelem címmel járófilmet is készített a serei alapján –, Lucy Liu (Charlie angolként: Teljes gőmul, Domino producereként ez az első munkája) és Quentin Tarantino. Az utóbbi filmes mester – ahinek a Kill Bill fogatása alatt mesélt Liu az 1956-os film tervei, felhívta az őt a figyelmét – úgy értékelte a brutálisabb korai olimpiai póló-életrajzot, hogy a „Legjobb el nem mesélt történet”. A produkciót az 1956-os pólósi forradalom (Történetem tén) miatt „árított” Liu – a

széleskörű Amerikában élő emigráns kínai származékai között, Ben Quittner – aki a hajdani vízilabdacsapat kapitánya, Gyarmati Dezsi tanítványa volt – mesélt nekünk minderről. A tengerentúli filmesek évekig gyűjtötték a szükséges pínst, buatták a magyarországi szabadságharc és póló történetét. Számos

Mark Spitz, a származék, The Sibs és Lucy Liu

Vízilabdázott, és egyik ténnyel, Ben Quittner – aki a hajdani vízilabdacsapat kapitánya, Gyarmati Dezsi tanítványa volt – mesélt nekünk minderről. A tengerentúli filmesek évekig gyűjtötték a szükséges pínst, buatták a magyarországi szabadságharc és póló történetét. Számos szaktérrel, korabeli szemtanúval (szereplő alányul) beszélgettek, az akkori póló álcocsoport tagjai – például a csapatkapitány Gyarmati Dezsi, Kárpáti György, Martin György, Zádor Ervin – mellett az övenhatos harcokban aktívan résztvevő, bekürtöztetett és halálraült (jóval szabadon engedett) Wittner Máriával és Mics Imrével is. Százötven órányi nyersanyagot rögzítettek, az első világháború a történelmi bevezető ötven percére sikerült. A végleges verzióban mindez már csupán nem egészen tíz perc, ezért – szerintünk – joggal vélték elhárított egy Raney egy interjújában, hogy a filmet „talán a magyar nézők sem fogják semmásmannak, sem elbűvölték a talán”. A film hivatalos internetes oldala: www.freedomsfury.com

interjú

„Fiatal voltam és mérges”

Minden idők egyik legismertebb sportolója az 1956-os ausztráliai olimpia vízilabda-életrajzi filmében véres „harcsebeket” szerzett legendás magyar pólóst, Zádor Ervint ábrázolja. A magyar-szovjet meccset és a történelmi eseményeket feldolgozó A szabadság vihara című dokumentumfilm szereplőjét amerikai otthonában, telefonon értük utol

Ön az „egykori események arca”. A harabeli világháború az Ön vörösi fejével kezdődött az olimpiai elődöntő kezdeténél. Megismerjük új otthonában a feltehetőleg? Igen, sokan beazonosították. Amikor Amerikába költöztem, a Life Magazine közzétette a fényképeket. Ötven évvel a történelmi úttörő események között (A szabadság vihara, moziadaptáció, szeptember) és jótékonysági szűkítés (Szabadság, Szerelem), ezek világhírűvé tették a világi eseményeket 1956-ot kapcsolatban. Mit jelent ez az Ön számára? Mivel még nem láttam az utóbbi (a Szabadság, Szerelem) premierjét október 23-án tartják – a szert), azért nem tudok nyilatkozni. Colin K. Gray és Megan Raney dokumentumfilmje nem csupán az 1956-os melbourne-i olimpiáról szól, hanem az egész világtörténelmi jelentőségű eseményt komplexen taglalja. Rézrehabilitáció nélkül állhatom, a legjobb dokumentumfilm, amit valaha láthattam.

ami valaha a témában készült. A forgatás során találkoztam az egykori elődöntő csapat néhány tagjával. Mit várt ettől a találkozástól, milyen érzéseket ébresztett bennében? Nagyon örültem, hogy fél-száz évtizeddel után találkozhattam velük Budapesten. Az újonc játékosok fiatalabbnak voltak, így, mint mi. Eppolyan vízilabdások, mint egyedül tudott közölni angolul, felhívta az újságból, hogy a szovjetek bombázzák Budapestet. Akkor határozottan úgy éreztük, mint a magyarok. Nem egyedül, inkább a magyar delegáció felé, 40 ember választotta ezt a megoldást. Nehezen döntöttem. Nem beszéltem nyelvetek, pénz nélkül álltam, de fiatal voltam és mégis. Interjú: György István